

Interjú

TOVÁBB NÖVEKVŐ AGRÁRHITELEZÉS

A CIB Bank markáns és erősödő szerepet tölt be a magyar élelmiszer-gazdaság finanszírozásában, így saját hiteltermékekkel és kedvezményes hitelezési konstrukciók közvetítésével is részt vesz az agrárszektor finanszírozási igényeinek kielégítésében. A bank az előttünk álló években is vonzó perspektívát lát a hazai agrárszektor hitelezésében. Erről beszélgettünk Szabó Balázssal, a CIB Bank vállalati vezérigazgató-helyettesével.

Milyen szerepet tölt be a bank az agrárágazat finanszírozásában?

A CIB Bankban van egy agrárkompetencia-központ, mely az ágazat finanszírozására hivatott. Csak akkor tudunk eredményesen részt venni az ágazat fejlesztésében, ha ismerjük is azt. Ehhez folyamatosan nyomon kell követnünk az agrárium helyzetét, a jogszabályok változását, valamint a lehetséges elérhető technológiát. Az agro-biznisz (a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, a kapcsolódó kereskedelem, az input beszállító szektor stb.) stratégiai fontosságú ágazat, így megkülönböztetett szerepet tölt be a banki hitelezésben. Elsősorban az utóbbi öt-hat évben nőtt meg ezen területek finanszírozásának súlya, a piaci részesedésünk növekvő tendenciát mutat. Az agrárszektor banki finanszírozásában nagyobb a piaci hányadunk, mint a bank egészének a teljes finanszírozási piacon. A lízingnek kiemelt szerepe van agrárpiaci térnyerésünkben, de a többi banki termék kihelyezése is dinamikusan bővül. Korábban főleg a nagyobb vállalkozások kiszolgálásában vettünk részt, de mára a kisebbek felé is erőteljes nyitás zajlott le. A piaci térnyeréshez hozzájárult annak a hozzávetőlegesen öt éves gyakorlatnak a kiteljesítése is, hogy dedikált szakértőink foglalkoznak az agráriummal, ők támogatják mind a kis- és középvállalati, mind a nagyvállalati ügyfeleink személyes banki kapcsolattartóinak munkáját.

A mostani változó körülmények és kihívások közepette hogyan ítéli meg a bank az élelmiszer-gazdaságban rejlő üzleti lehetőségeket?

A 2022/2023-as időszak küzdelmes periódus a magyar agrárágazat számára. Meg kell birkózni például a tavalyi aszálykárral, a geopolitikai konfliktusok hatásaival, a terményárak hektikus alaku-

SZABÓ BALÁZS

A CIB BANK HOSSZÚ TÁVON
GONDOLKODIK AZ AGRÁRIUMBAN.
ÉSZSZERŰ KOCKÁZATOK,
NÖVEKEDÉSI LEHETŐSÉG.

lásával, az inflációs körülményekkel és a magasabb kamatkörnyezet következményeivel. Egy szektor vagy vállalkozás esetében azonban nem csupán egy-egy év folyamatait kell figyelembe venni, hanem hosszú távon célszerű gondolkodni. A mezőgazdaságra és az élelmiszer-feldolgozásra továbbra is kiemelkedő területként tekintünk. A szektor fundamentumai erősek, nemzetgazdasági jelentősége nagy, piaci kilátásai pedig számos lehetőséggel kecsegtetnek. A megelőző jó gazdálkodási és pénzügyi lehetőségeket biztosító évek során számos vállalkozás komoly tartalékokat halmozott fel, amely segít megalapozni az előttünk álló időszak fejlődését. Ráadásul az élelmiszer-gazdaság számára már hozzáférhetők a nemzeti forrásokkal kiegészített uniós támogatások. Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a KKV szegmensben kirajzolódó lehetőségekre és az élelmiszeripar fejlődésére, mert ez utóbbi színvonala még mindig elmarad a piaci alternatíváktól és követelményektől.

Melyek lesznek a banki agrárhitelezési politika alapvető vonásai? Várhatóak-e ebben új megoldások?

Az elmúlt két-három év fejleményei is rávilágítottak arra, hogy az agrárágazat szereplőinek, akárcsak finanszírozóiknak a folyamatos változások kihívásaival és persze lehetőségeivel kell együtt élniük. Épp ezért a CIB Bank hitelezési politikája kiemelt szerepet szán az agrárszektor finanszírozásának. A fegyelmezett gazdálkodásnak is köszönhető, hogy az agrárium vállalkozásainak csődrátája az egyik legalacsonyabb a nemzetgazdaságban. Egy agrárvállalkozás finanszírozási igényének mérlegelésénél több év gazdálkodásának jellemzőit kell áttekintnünk, figyelembe véve a várható piaci trendeket is. Ugyanakkor meg kell érteni a különféle területek (például az állattenyésztés, a növénytermesztés) üzleti modelljeit, és ahhoz szükséges igazítani a hitelezési megoldásokat. Tekintettel az előbbiekre, jövőbeni agrárfinanszírozási politikánkban nagy hangsúlyt helyezünk a fenntartható gazdálkodás követelményeinek érvényesítésére, a precíziós gazdálkodás fejlesztésére és a hatékonyságjavító beruházások előmozdítására. Ez utóbbi szempontok figyelembevétele nemcsak a környezeti, piaci trendekhez való alkalmazkodást, hanem a hatáson, piacképes gazdálkodást, és így a stabil pénzügyi helyzetű vállalkozói partneri kör épülését is előmozdítja.

Mely támogatott hitelkonstrukciók voltak és lesznek elérhetők a banknál?

A CIB Bank arra törekszik, hogy valamennyi fontos támogatott hitelkonstrukció elérhető legyen portfóliójában, így a korábbi években igénybe vehető volt nálunk például a Magyar Fejlesztési Bank, a Magyar Nemzeti Bank, az Eximbank és az Agrárminisztérium kamattámogatási programjai egyaránt. Az MNB NHP Hajrá és az EXIM hitelprogramjaiban kimagasló piaci részesedést értünk el. Akárcsak más ágazatok, az agrárium vállalkozásai is hozzászórtak ahhoz, hogy olcsó hitelekhez lehetett hozzájutni, napjainkra azonban megemelkedtek a kamatok. Noha azok szintje az előttünk álló időszakban várhatóan mérséklődni fog, sokak számára csak a magasabb piaci kamatú hitel lesz elérhető. A vállalkozásoknak így jobban át kell gondolniuk, hogy valóban hatékonyan használják-e fel a rendelkezésükre álló forrásokat. Ezzel együtt, ha szűkebb palettával, de a banknál most is rendelkezésre állnak kedvezményes feltételrendszerű hitelkonstrukciók, így például a KAVOSZ általános és agrárműködési,

beruházási és lízingtermékei, az EXIM Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram konstrukciói. A jelenlegi és várható kamatkörnyezetben a támogatással elérhető hitelkonstrukciók iránt tartósan kiemelkedő lehet az érdeklődés. A felmerülő igények kiszolgálása továbbra is alapvető üzleti célja a CIB Banknak.

Milyen elmozdulások figyelhetők meg a hitelezési termékekben? Milyen elképzelések rajzolódnak ki az agrárszektor jövőbeni kiszolgálásával kapcsolatban?

Az elmúlt évek felfelémozgásokat hozó fejleményei után a gazdaságban egyfajta megnyugvásra számítottunk. A gépberuházások ez évi visszaesése miatt a lízingfinanszírozás szűkült, ám az élelmiszer-gazdasági beruházások várható emelkedése 2024-ben újra fellendülést hozhat ezen a banki területen. A factoring profilban emelkedik a finanszírozási igény, a vevőkockázatok alapos elemzésével itt is bővülés várható. A Közös Agrárpolitika forrásainak célba juttatása is komoly lehetőséget kínál, például a közvetlen támogatás előfinanszírozása, vagy a jövőre folytatódó Vidékfejlesztési Program pályázati projektjeinek pénzügyi kiszolgálása. A támogatott hitelkonstrukciók kihelyezésében is részt veszünk, az előzetes információk szerint ezek, például a KAVOSZ és az EXIM hiteltermékei a jövő évben is hozzáférhetők lesznek. Kiemelten kezeljük a versenyképesség javítását megcélzó beruházások finanszírozását. A digitális kiszolgálás valamennyi ügyfelünk számára elérhető, de továbbra is nagy súlyt helyezünk a személyes kapcsolattartásra.

Mi az alapítványi kezességvállalás szerepe a hitelezésben? Milyen irányba fejlődhet a bank és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány közötti együttműködés?

A garancia intézménynek a jelenlegi helyzetben – amikor a gazdasági kockázatok nagyobbak, mint a korábbi években voltak – felértékelődik a szerepe. Az alapítványi kezesség biztonságot nyújt a banki hitelezés számára, különösen az élelmiszer-gazdaság esetében. Higgadtabb ügyfélkezelést, és a felelősségteljes döntések mentén szélesebb körű finanszírozási tevékenységet tesz lehetővé. Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) közreműködése szerves része az agrárium banki finanszírozásának. A kezességvállalás nagymértékben mérsékli a bank részéről jelentkező hitelkockázatokat, a finanszírozott vállalkozások esetében pedig vonzó díjazás ellenében csökkenti a bevonandó biztosítéki kört. Meghatározó a szerepe a kisebb vállalkozások, így a mikrovállalkozások, őstermelők és a családi gazdálkodók forráshoz jutása tekintetében. Persze a nagyobb vállalkozások finanszírozásának esetében is jól jön a kezességvállalás. Összességében az AVHGA kezessége hatásosan képes támogatni az agrárvállalkozások finanszírozási szükségletének kielégítését, és így egyidejűleg a bank piaci érdekeit is szolgálja. Ugyanakkor az alapítvány helyzetéből fakadóan – nevezetesen, hogy szoros kapcsolatot ápol például a bankrendszer egészével, az agráriumhoz kapcsolódó szakmai szervezetekkel, érdekképviselletekkel, a kormányzattal, és így egy sajátos nézőpontból koordináló szerepet tölt be a finanszírozási rendszerben – egyfajta tudásközpontként is szolgál. Ez a banki termékfejlesztést és az üzletpolitika alakítását is segíti: megosztjuk ismereteinket az agrárágazat helyzetének és folyamatainak alakulásáról, a finanszírozási rendszer kihívásairól és lehetőségeiről.

Finanszírozás

JÖVŐRE IS ELÉRHETŐ LESZ AZ AGRÁR SZÉCHENYI BERUHÁZÁSI HITEL MAX+ KONSTRUKCIÓ, AMELYHEZ IGÉNYELHETŐ AZ ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉG

A hazai mikro-, kis- és középvállalkozások kedvezményes finanszírozási forrásokhoz való hozzájutásának előmozdítása érdekében a Széchenyi Kártya Programban az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel Max+ hiteltermék 2024-ben is elérhető lesz. A szóban forgó hitel segíti az agrárvállalkozások fejlesztési elképzeléseinek széles körű megvalósítását: a meglévő kapacitások bővítését, és az újak kiépítését, az energiahatékonyság javítását, a „zöld” fejlesztések finanszírozását. Az állami kamattámogatásnak köszönhetően a vállalkozások által fizetendő nettó üzleti kamat fix 5 százalékpont/év. A kezelési költségát-
mogatás révén a hitel futamideje alatt fize-

tendő nettó kezelési költség fix 0 százalékpont/év. A hitel fő biztosítéka az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) készfizető kezességvállalása és dologi biztosíték, valamint adott esetekben a feltételeknek megfelelő magánszemély készfizető kezességvállalása. A vállalkozások által igénybe vett kamat-, kezelési költség- és kezességi díjtámogatás a hitel teljes futamidejére jár.

A hitel felhasználható például ingatlan építésére, vásárlására és fejlesztésére; termőföld vásárlására; ültetvény telepítésére; új vagy használt gép, berendezés, haszongépjárművek, immateriális javak beszerzésére; te-

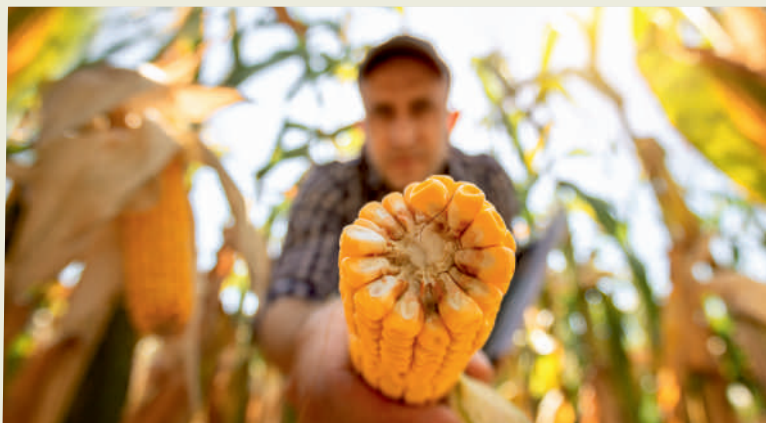
nyészállat beállítására; tulajdonrész (üzlet-rész) vásárlására, illetve energiatakarékosági fejlesztések végrehajtására. A felvehető kölcsön összege legalább 1 millió, legfeljebb 1 milliárd forint, minimum 13 hónapos, vagy akár 10 éves futamidőre. A hitelt kérő vállalkozásnak rendelkeznie kell a beruházás költségének minimum 10 százalékaival megegyező önerővel. A hitel törlesztésének megkezdésére a türelmi időt (maximum 24 hónap) követően kerül sor. A hitelígénylet a regisztrált irodahálózatban, így a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének, a területi kereskedelmi és iparkamarák, illetve a KAVOSZ Zrt. irodáiban van lehetőség.

Támogatás

A KUKORICATERMELŐK KOMPENZÁCIÓS TÁMOGATÁSA

Az orosz-ukrán háború következtében az Ukrajnából származó gabona szállítása a közelmúltban jelentős mértékben az Európai Unió (EU) szomszédos tagállamain keresztül szárazföldi útvonalakra terelődött. Az EU ugyanis szolidaritási sávok működtetésével igyekezett hozzájárulni ahhoz, hogy az ukrán áru eljuthasson a rászoruló EU-s és harmadik országok piacaira. Ezen útvonalakon azonban a nem megfelelő működés miatt az ukrán gabona – különösen a kukorica – az Ukrajnával szomszédos tagállamok piacain ragadt be, ahelyett, hogy továbbszállításra került volna. Ennek eredményeképpen a bulgáriai, a magyarországi, a lengyelországi, a romániai és a szlovákiai gabonaágazatnak nyújtandó szükséghelyzeti támogatási intézkedésről szóló 2023. június 30-i (EU) 2023/1343 bizottsági végrehajtási rendelet, továbbá az Ukrajnából származó kukorica megnövekedett behozatala miatt a mezőgazdasági termelőket érintő gazdasági veszteség kompenzációjáról szóló 53/2023. (IX. 13.) AM rendelet alapján, a 2022. évi egységes kérelemben kukorica főnövény termesztésére szolgáló területként bejelentett táblák után az érintett mezőgazdasági termelők az ukrán kukorica megnövekedett behozatala miatt elszenvedett gazdasági veszteségük részbeni kompenzációjára rendkívüli, vissza nem térítendő támogatás igénybevételére jogosultak.

Az említett tagállamok részére az EU összesen 100 millió eurós kompenzációt folyósít, amely az országok között, azok mezőgazdasági termőterületeinek arányában került felosztásra. Magyarország így 15,93 millió eurós kompenzációs támogatáshoz jut hozzá. A forintba átszámított 5,9 milliárd forintos kompenzációra azok a gazdálkodók jogosultak, amelyek 2022-ben az egységes területalapú támogatási kérelmük alapján legfeljebb 500 hektár jóváhagyott mezőgazdasági területtel rendelkeztek, és ezen belül legfeljebb 100 hektár kukorica termőterület után részesültek támogatásban. A támogatási kérelmeket 2023. október 1. és 16. között lehetett benyújtani a Magyar Államkincstárhoz. A kompenzáció kifizetésére 2023. december 31-ig kerül sor.

Interjú

AHOL SZINTET LÉP A TEJTERMELÉS

Az egykori termelőszövetkezetből átalakult **Darnózseli Agrár Zrt. fő tevékenysége hagyományosan a tejtermelés. A nagy áringadozásoknak kitett ágazatban ez a szigetközi gazdaság biztonsággal igyekszik állni a sarat, sőt bátran fejleszti vállalkozását.**

A gazdaság tevékenységének bemutatására, és a jövőt megalapozó gazdálkodás elemzésére Tóth Adél ügyvezető igazgatót kértük meg, aki résztulajdonosként az igazgató tanács tagja is.

Gazdaságunk fő profilja a tejelő tehenészet. Emellett természetesen növénytermesztéssel is foglalkozunk, ami szorosan kapcsolódik az állattartáshoz, hiszen a 800 hektáros terület döntő részén az állomány takarmányát termeljük meg. Csupán kisebb területen folytatunk árutermelést, ami a következő években tovább fog csökkenni, mert a most befejezett nagy beruházás eredményeként jelentősen növeljük az állatlétszámot. A telepünkön korábban 500 tejelő tehén volt, rendkívül szűkös és korszerűtlen körülmények között. Annak idején kötött tartáshoz épültek ezek az istállók, nagy szénapadlásokkal, amelyek teljesen alkalmatlanok voltak arra, hogy bármilyen ventilációs rendszert be lehessen építeni, az előttük lévő karámok pedig fedetlenek épültek, ahol intenzív napsütésnek voltak kitéve a tehenek. Úgy 5-6 éve egyértelművé vált, hogy az egyre melegebb nyarakon, melegebb őszökön már így nem lehet megtartani a tehenészetet. Az évszakok változásán túl a másik problémát az jelentette, hogy nem is volt meg ténylegesen a kapacitásunk ahhoz, hogy 500 tehén elférjen a telepen, így változtatni kellett. 2020-ban a Vidékfejlesztési Programon belül meghirdetett Állattartó telepek fejlesztésének támogatása című felhívás keretében benyújtottuk pályázatunkat, és nyertünk azzal, hogy egy teljesen új istállót építsünk, mert a meglévő istállóink közül sajnos csak egy volt alkalmas a korszerűsítésre. Eszközbeszerzések is tartoztak a pályázat-hoz, így lehetőségünk volt megvásárolni egy önjáró etetőkocsit, takarmányvisszafordítót, almazót, tejkiosztó kocsit, bálázót, kaszát, rendszert, rendterítőt, vagyis minden olyan eszközt, munkagépet, amely a takarmány betakarítását, és kiosztását szolgálja. Mindezek mellett a fejőház és a 13 éves fejőberendezés felújítása is szerepelt a pályázatban, illetve része a telepírányítási rendszer megújítása is, amelynek keretében olyan új jeladókat szereztünk be, amelyek a tejtermelés részletes adatai mellett a tehén egészségi állapotára és a kóródzásra vonatkozó információkat is továbbítanak, így a rendszer a teheneket folyamatosan és egyedileg monitorozza. A majdnem 2 milliárd forint teljes bekerülési költség nagy részét az építkezés tette ki. Egy olyan istállót építettünk, ahova az egész termelő állományunkat be tudtuk költöztetni, valamint felújítottunk egy régebbi istállót, ahová ellés előtt és után kerülnek a tehenek.

Hogyan tudták a beruházás pénzügyi háttérét biztosítani?
Hosszú évek óta kapcsolatban vagyunk az OTP Bankkal. Amikor az állattenyésztő telephez kapcsolódó pályázatot elkészítettük, megkerestünk négy nagyobb pénzintézetet, és közülük az OTP Bank adta a legkedvezőbb ajánlatot. A kivitelezési munkák megkezdésekor az állattenyésztési részlegünket is átvittük az OTP Bankhoz. Azt mondhatom, hogy az egész időszak alatt teljes mellszélességgel mellettünk állt a pénzintézet. Nagy jelentősége volt akkor a közös akaratként, mert rögtön jöttek a pénzügyi gondok: hirtelen megugrottak az építőipari anyagok árai, majd más anyagoknál, szolgáltatásoknál is felgyorsult az infláció, folyamatosan romlott az árfolyam stb. Egyszerűen a likviditás fenntartása is komoly erőfeszítést követelt. Küzdöttünk, hogy ha már elkezdtük, be is tudjuk fejezni a beruházást, és mellette életben tudjuk tartani a tehenészetünket addig, amíg a beruházás elkészül, és jóval jobb, hatékonyabb körülmények között kezdhesünk végre termelni. Ebben kiváló partnerünk volt az OTP Bank és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány a készfizető kezességével.

Hogyan tudták a beruházás pénzügyi háttérét biztosítani?

Hosszú évek óta kapcsolatban vagyunk az OTP Bankkal. Amikor az állattenyésztő telephez kapcsolódó pályázatot elkészítettük, megkerestünk négy nagyobb pénzintézetet, és közülük az OTP Bank adta a legkedvezőbb ajánlatot. A kivitelezési munkák megkezdésekor az állattenyésztési részlegünket is átvittük az OTP Bankhoz. Azt mondhatom, hogy az egész időszak alatt teljes mellszélességgel mellettünk állt a pénzintézet. Nagy jelentősége volt akkor a közös akaratként, mert rögtön jöttek a pénzügyi gondok: hirtelen megugrottak az építőipari anyagok árai, majd más anyagoknál, szolgáltatásoknál is felgyorsult az infláció, folyamatosan romlott az árfolyam stb. Egyszerűen a likviditás fenntartása is komoly erőfeszítést követelt. Küzdöttünk, hogy ha már elkezdtük, be is tudjuk fejezni a beruházást, és mellette életben tudjuk tartani a tehenészetünket addig, amíg a beruházás elkészül, és jóval jobb, hatékonyabb körülmények között kezdhesünk végre termelni. Ebben kiváló partnerünk volt az OTP Bank és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány a készfizető kezességével.

Milyen termelési, gazdasági hatásai várhatók a beruházásnak? – kérdeztük az ügyvezető igazgatót.

Korábban azt tapasztaltuk, hogy nyáron napi 5-6 kilogrammal csökken a tehenek termelése. Nem csoda, hiszen az állatok a szűk istálló karámjában a tűző napon álltak, be se mentek az istállóba, mert állt a levegő, magas volt az ammónia- és a páratartalom, ezzel szemben az idén nyáron – bár ugyanolyan meleg volt, mint tavaly – nem csökkent a tejtermelés. Köszönhető mindez annak, hogy az új istálló belmagassága 12 méter, nagyon jól működik a ventiláció, oldalt függőnyszerű kapuk vannak, így a légmozgás, a páratartalom és a hőmérséklet is jól szabályozható. Amikor nyáron beköltöztünk az új istállóba, 32 kilogramm körül volt a napi fejési átlag, ami az új helyen nem csökkent, sőt augusztusra 33-34 kilogramm lett. Azért természetesen látszik, hogy a hosszantartó hőség még az ideális körülmények ellenére is megviseli az állatokat, hiszen szeptemberben visszaesett 30 kilóra a termelés. De tudni kell, hogy az előző években már június-szeptember hónapokban erőteljesebben csökkent a termelés, és lényegében csak decemberre sikerült újra visszaállni az ideális tavaszi mennyiségekre. Ennyi idő kellett ahhoz,

TÓTH ADÉL

**KÉT ÉS FÉL ÉVE
BELEKEZDTÜNK EGY OLYAN
TENYÉSZTÉSI PROGRAMBA,
AMI JAVÍTJA AZ ÁLLOMÁNY
TEJTERMELŐ KÉPESSÉGÉT.**

EGY OLYAN ISTÁLLÓT ÉPÍTETTÜNK, AHOVA AZ EGÉSZ TERMELŐ ÁLLOMÁNYUNKAT BE TUDTUK KÖLTÖZTETNI, VALAMINT FELÚJÍTOTTUNK EGY RÉGEBBI ISTÁLLÓT, AHOVÁ ELLÉS ELŐTT ÉS UTÁN KERÜLNEK A TEHENEK.

hogy a tehenek kipihenjék a nyarat, visszaszerezzék a kondíciójukat. Most viszont úgy látjuk, hogy lerövidül ez az időszak, 2-3 nehezebb hónap lesz az évben a korábbi évek 5-6 hónapjához képest. Az a tervünk, hogy januárra, februárra elérjük a 36-37 kilós fejési átlagot. A másik nagy feladat, amit vállaltunk a pályázatban, az a tehénlétszám növelése. A pályázat beadásakor, 2020-ban 450-500 egyedet számlált az állomány. Azóta jelentősen csökkent, mert az elmúlt három évben sokat selejteztünk, egyrészt azért, mert rendkívül heterogén az állományunk, így két és fél éve belekezdünk egy olyan tenyésztési programba, ami javítja az állomány tejtermelő képességét. Másrészt tavaly, amikor megnövekedtek az input árak, alaposan végig kellett gondolni, hogy melyik állatot érdemes takarmányoznunk. Ennek a selejtezésnek a következménye, hogy most csak 340 tehenet fejtünk a nyáron, most innen indítottuk a beköltözéskor a létszámnövelést. Sok ellés lesz a következő hónapokban, december vége felé 420 körüli létszámmal számolunk, és innen növeljük tovább 650-ig. Az istálló mellett már elkészült a fejőházunk. A 2x20-as BouMatic Parallel rendszerű fejőházunkkal igazából ezer állatot is lehetne fejni, de ha napi háromszori fejés lesz 500-600 tehénnel, akkor éppen elég lesz ez a fejőkapacitás.

A tejtermelés egyik nagy kockázata az árak ingadozása. Hogyan tudják ezt ellensúlyozni?

Kizárólagos felvásárlónk az Óvártéj Zrt. Nagyon régi, és mondhatom, szoros a kapcsolatunk, már csak azért is, mert tíz évvel ezelőttig az Óvártéjnek egyik tulajdonosa volt a gazdaságunk. Akkor is megmaradt ez a kapcsolat, amikor egy olasz család megvásárolta a tejüzemet. Megnyugtató, hogy nagy a felvevő piacuk szerte Európában és Magyarországon is. Öt éve kötöttük meg a hosszú távú felvásárlási szerződésünket az Óvártéjjel, amikor még ritkaságnak számított az ilyen hosszú távra szóló szerződéskötés. 2016 és 2018 között, amikor rendkívül alacsony, 60-70 forint volt a tej ára, elhatároztuk, hogy kialakítunk egy olyan kereskedelmi konstrukciót, ami biztosítja, hogy ne az elképesztő mértékű áringadozás határozza meg a termelést, hanem a hosszú távú közös érdek. Az Óvártéjjel együtt fontosnak tartjuk, hogy a pénzügyi és egyéb partnereink is lássák, hogy a régi tulajdonosi kapcsolat révén meg a mai tevékenységünk alapján is nem pusztán kereskedelmi, hanem szoros szakmai kapcsolat van közöttünk. A beruházás kivitelezésében is segítő partnerünk az Óvártéj Zrt. Az is az ő érdekünk, hogy kapcsolatba kerülünk a Rota Guido olasz céggel, amely a szerkezetépítő és állatechnológiai kivitelezője volt, a betonozást pedig a HORKA Kft. végezte.

A növénytermesztésről a következőket mondta az ügyvezető igazgató:

A növénytermesztő ágazat elsősorban az állattenyésztés takarmányellátását szolgálja, ezért a rozsszenázs készítésétől a kukorica darálásáig egész évben szorosan együtt kell dolgoznia a két ágazatnak. A jövőben még intenzívebb lesz a kapcsolat, hiszen az állatállomány jelentős növekedésével nagyobb területen kell majd takarmányt termeszteni. A termőföld kettős hasznosításával is igyekszünk a termelési potenciált fokozni. Az idén nagy szerencsénk volt, mert a rozs után másodvetésként még jó minőségben tudtunk kukoricát termelni. Az így felszabaduló területen árúnövényeket – repcét, durumbúzát, tavaszi árpát – termelhetünk. Kaszálóink is vannak, kell a széna, a búza, mert sok szalmára van szükségünk még akkor is, ha az új istállóban a tejelő teheneknél a pihenő szőnyeg rendszer kiváltja a szalma egy részét. A növedékeknél éppúgy, mint az ellésre váró teheneknél, továbbra is a mélyalom marad, tehát szükség van a szalmára, persze kevesebbre, mint korábban, a terveink szerint 6 ezer bála fedezi a szükségletet, a korábbi 12 ezer bálával szemben. Fontos, hogy a környékbeli gazdákkal integrációs kapcsolatot alakítottunk ki, ha a mi termésünk nem bizonyul elegendőnek, silókukoricát, búzát, árpát, szalmát is tudunk vásárolni. A fejlesztés további irányát jelzi, hogy a precíziós növénytermesztés körében is van elnyert pályázatunk. Ugyanilyen irányba szeretnénk az állattenyésztéssel is lépni, bár korszerű digitális jeladó rendszert alkalmazunk, most egy modern telepírányítási rendszerben gondolkodunk. Tanfolyamokon fejlesztjük a kollégáink tudását, mert meg kell tanulnunk hatékonyan használni a meglévő technológiát.

A terveket így összegezte Tóth Adél:

Egy évtizede mondtuk ki, hogy cégünk tevékenysége a tejelő tehenészet köré csoportosul. Az új beruházás hatalmas lépés a gazdaság életében, és most nagy feladatunk, hogy a lehető leghatékonyabban tudjuk használni. A növénytermesztésben a precíziós technológiák erősítése, teljessé tétele a legfontosabb, bizonyára lesz még erre is pályázati lehetőség. Bár vannak mobil öntöző rendszereink, az öntözésfejlesztés gondolatát erősíteni kell, mert minden jel szerint aszályos évek jönnek, ezért növelni szükséges a gazdaság azon képességét, hogy bármilyen időjárási körülményekhez tudjon alkalmazkodni. Nagy hiányosság az állattartó telepen, hogy nincs falközi siló. Egy jól előkészített, engedélyezett terv birtokában arra készülünk, hogy újabb pályázat keretében megépítsük a silóteret. Ha elkészül, akkor komplett rendszer lesz az állattartó telepünk és a kapcsolódó növénytermesztési tevékenységünk.

Támogatás

A BORÁSZATI GÉP- ÉS TECHNOLÓGIA FEJLESZTÉSEK TÁMOGATÁSA

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból a borászati gépek, technológiai berendezések beszerzéséhez igényelhető támogatásról szóló 53/2020. (X. 27.) AM rendelet alapján támogatás nyújtható új borászati gépek és technológiai berendezések beszerzéséhez. A 2021-2023. pénzügyi évekre vonatkozó támogatás teljes mértéke mintegy 36 millió eurónak megfelelő forintösszeg volt.

A támogatható tevékenységek az alábbiak:

- a) a szőlőfeldolgozáshoz, mustkezeléshez, bor-, pezsgő- vagy habzó-borkészítéshez, bor, pezsgő vagy habzóbor kezeléséhez, tárolásához, érleléséhez és kiszéréséhez kapcsolódó, új, első üzembehelyezésű borászati gép beszerzése; új, első üzembehelyezésű technológiai rendszer kialakítása; a szőlészeti és borászati tevékenységekhez és a termékek forgalmazásához kapcsolódó adatszolgáltatási, bejelentési, nyilvántartási kötelezettségek teljesítését, illetve az ügyvitelt és vállalatirányítást szolgáló hardver- és szoftverbeszerzés, valamint hardver- és szoftverfejlesztés;
- b) a szőlőfeldolgozáshoz, valamint a borászati technológiához kapcsolódó, üzemben belüli anyagmozgatáshoz, anyagtovábbításhoz, raktározáshoz, illetve csomagoláshoz kapcsolódó, új, első üzembehelyezésű borászati gép beszerzése;

c) a támogatott borászati gép vagy technológiai berendezés üzemeltetését szolgáló napelem- vagy napkollektorrendszer beszerzése és üzembe helyezése.

A támogatás célja, hogy a szóban forgó fejlesztések hozzájáruljanak a borászati üzemek szőlőfeldolgozó, borkészítési vagy palackozási infrastruktúrájának fejlesztéséhez, valamint javítsák a kérelmezők versenyképességét. A támogatási hányad az őstermelők, illetve a mikro-, kis- és középvállalkozások esetében a Közép-magyarországi régióban a nettó beszerzési ár 40, más régiókban 50 százaléka, a nagyvállalatok esetében 20, illetve 25 százaléka lehet. Pályázónként legfeljebb 100 millió forint lehet a támogatás.

Legutóbb – a 2023. január 15. és 2023. február 15. közötti időszakban – 7 millió eurónak megfelelő forintösszegre lehetett támogatási kérelmet benyújtani. A korábbiakhoz hasonlóan, ebben a benyújtási periódusban is egy kérelmező csak egy támogatási kérelmet adhatott be. A Magyar Államkincstár 53/2023. (X. 5.) számú közleménye szerint a fenti támogatási keretösszeg 2023 októberében 8,45 millió eurónak megfelelő forintösszegre emelkedett. A 2023. évi támogatási kérelmek teljes körű elbírálása még nem zárult le. A Magyar Államkincstár 60/2023. (XI. 8.) számú közleménye szerint a kedvezően elbírált 2023. évi támogatási kérelmek alapján megvalósított fejlesztések esetében 2023. november 15. és december 21. között van lehetőség kifizetési kérelmek benyújtására. Ugyanakkor az 53/2020. (X. 27.) AM rendelet módosítása alapján, a későbbi elbírálás miatt ezután megvalósított projektek esetében 2024. április 10. és május 2. között is lesz lehetőség kifizetési kérelem benyújtására.

Támogatás

TÁMOGATÁS VISSZATÉRÍTÉS

A korábbi évek gyakorlatát követve, 2022-ben is uniós szintű krízistartalékot kellett képezni a mezőgazdasági piacokat érintő súlyos válságok kezelésére. Ezt a forrást minden évben a közvetlen támogatások terhére, az úgynevezett pénzügyi fejelem mechanizmusával biztosítja az Európai Bizottság. A szóban forgó szabályozási

mechanizmust 2022-ben is az egy termelőre eső összes közvetlen kifizetés 2.000 eurót meghaladó összegére kellett alkalmazni. Az uniós előírások alapján a gazdálkodóktól így elvont, de a piaci válságok kezelésére fel nem használt összegeket egy későbbi időpontban vissza kell fizetni az érintettek részére. Ennek megfelelően a Magyar Államkincstár 2023 októberétől folyósította az előző évről visszajáró forrásokat több mint 70 ezer termelő számára. Az így átutalt támogatás teljes összege mintegy 7,4 milliárd forintot tett ki.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingóval vagy ingatlanral rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTÁNY**

A vidékért kezesskedünk

Támogatás

2024 ELEJÉN INDULNAK AZ ÚJ AGRÁR- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI PÁLYÁZATOK

Az Agrárminisztérium elkészítette és honlapján közzétette a vidékfejlesztési támogatások 2024. évi pályázati menetrendjét. Eszerint az év elejétől megkezdődik az új pályázati felhívások és támogatási jogcímek meghirdetése. A jövő év végéig szóló menetrend kialakítását nem írja ugyan elő jogszabályi kötelezettség, de a mostani nehezebb gazdasági, piaci és finanszírozási környezetben az érintettek számára különösen fontos a tervezhetőség és kiszámíthatóság. Elsőként – várhatóan februárban – az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó konstrukciók meghirdetésére kerül sor. 2024 márciusában jelenhet meg a mezőgazdasági és élelmiszeripari beruházások első pályázati csomagja, amely magában foglalja az élelmiszeripar, a takarmányipar, a kertészet és az állattartás beruházásait segítő felhívásokat. Ugyancsak tavasz elején kerülhet sor az ökológiai szempontból fontos földhasználat-váltást segítő támogatás kihirdetésére. Nyárra készülhet el a generációváltást segítő felhívás, míg ősze várhatók a vidéki térség fejlesztését segítő különféle pályázati konstrukciók. Az év végén lesz pályázható például a precíziós gazdálkodást, a terménytisztítás-száritás technológiai megújulását segítő támogatás. A meghirdetett pályázatok egyaránt lehetőséget biztosítanak majd a mikro-, kis- és középvállalkozások, a nagygazdaságok, továbbá élelmiszer feldolgozó tevékenységet végző gazdák és vállalatok számára egyaránt, hogy az elmúlt két év gazdasági-piaci változásaira reagálva a termelésüket hatékonyabbá tegyék, hozzáadott értéküket növeljék, megalapozzák a fenntartható gazdálkodást, és megfeleljenek a zöld elvárásoknak.

A vidékfejlesztési célok megvalósításában az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának is alapvető szerep jut majd. Az AVHGA kezességnyújtó tevé-

kenysége az előttünk álló időszakban is jelentősen közreműködik abban, hogy a bankok aktív hitelezési tevékenységgel járuljanak hozzá a hazai élelmiszer-gazdaság és vidék előrelépéséhez. A fejlesztési projektek nagyobb arányban valósulnak meg, ha a támogatásokat kedvezményes kezességvállalás egészíti ki. Az agrárszektor pályázataihoz kapcsolódva nagyobb lehet a banki finanszírozói kockázatvállalási hajlandóság. A vidékfejlesztési projektek finanszírozásához kapcsolódó hitelintézeti termékek (támogatás-megelőlegező hitelek, beruházási önerő hitelek, kiegészítő forgóeszközhitel) létrejöttében és működtetésében egyaránt segít az AVHGA kedvező feltételű kezessége.

A ZÖLDÍTÉSI FELADATOK ELŐTÉRBE KERÜLÉSE

Az Európai Unióban erős a törekvés a mezőgazdaság zöld átállásának megvalósítására. A magyar Közös Agrárpolitikai Stratégiai Terv zöld intézkedései is ennek megfelelően kerültek kialakításra. A mostani támogatási időszakban az Agrárminisztérium több és hatékonyabb ösztönző eszközt alkalmaz a környezettudatos gazdálkodási megoldások előmozdítására. A zöldítéssel összefüggő feladatok minden gazda számára kötelezővé tett eszközei az alaptámogatáshoz kapcsolódóan kerülnek előírásra. A támogatási rendszer ugyanakkor önkéntes alkalmazásukat is ösztönözi az agrár-ökológiai program (AÖP), az agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) és az ökológiai gazdálkodás támogatása (ÖKO) jogcímek esetében.

A mezőgazdaság számos szereplője érzi úgy, hogy a zöldítés terén más ágazatokhoz ké-

pest nagyobb nyomás nehezedik rájuk, ezért az agrártárca olyan megoldásokat igyekszik megtalálni, amelyek révén a gazdálkodók számára nemcsak többlet kötelezettséggé válna a zöldítés, hanem a gazdálkodás ésszerű és vonzó átforgatásává is. Ez nem könnyű, mert egyszerre kell megoldani a piaci áringadozásokhoz, a klimatikus és az együttműködési rendszerek változásaihoz való alkalmazkodást, a termelésbiztonság fenntartását, illetve a zöldítés feladatait. A kisebb, alacsonyabb tőkeerejű gazdaságoknak fajlagosan sokkal nagyobb adminisztrációs és pénzügyi terhet jelent a zöld követelményeknek való megfelelés, még akkor is, ha támogatást is kapnak hozzá. Természetesen a nagyobb gazdaságok esetében is összetett, több éven keresztül jelentkező gazdálkodási és adminisztrációs feladat-együttessel kell megbirkózni. Miközben dokumentálni kell

például a növényvédőszer-felhasználást és a tápozást, lépéseket kell tenni a klimatikusan ellenállóbb fajták, művelési módok, táblaformák, és nedvességmegtartó technológiák elterjesztésével kapcsolatban. Több évig tart, amíg kitapasztalható az új termelési gyakorlatok hatásossága, termelésbiztonsága. A gazdálkodóknak nagyon sok új ismeretre lesz szükségük, e téren különösen erősen kell majd támaszkodniuk a különféle szakmai szervezetekre, mint például a Nemzeti Agrár-gazdasági Kamarára, a tanácsadó hálózatokra, a termelői integrációs és szakmaközi szervezetekre. Ugyanakkor annak is ösztönző hatása lehet, hogy a Vidékfejlesztési Program várható pályázati kiírásai is fokozottabb hangsúlyt helyeznek a környezetvédelem, vagy a fenntartható gazdálkodás szempontjaira.

TÁMOGATÁSI ELŐLEG FOLYÓSÍTÁSA

Az utóbbi időszakban erősen hektikussá vált a világ élelmiszerpiaca. A keresleti-kínálati viszonyokat több, sokszor kiszámíthatatlan tényező befolyásolja. A bizonytalanság minden meghatározó agrár-ágazatban jelen van, de különösen érvényes a gabonaszektorra, amelyet a tavaly kirobbant orosz-ukrán háború következményei jelentősen felforgattak. Az idén indult új Közös Agrár-politika (KAP) szabályrendszere a korábbiakhoz képest alaposan megváltozott, ennek ellenére az egységes kérelmek beadása gördülékeny volt, több mint 150 ezer kérelem érkezett be. Így lehetővé vált, hogy egyes agrártámogatások esetében a korábbi években megszokottak szerint 2023. október közepén megindulhasson az előlegek kifizetése. Ez a tavalyi történelmi aszály, illetve az ukrán import miatt fellépő piaci zavarokkal, terményárcsökkenéssel sújtott gazdálkodók likviditása szempontjából ez évben is különös jelentőséggel bír.

Az Agrárminisztérium (AM) tájékoztatása szerint a részfizetésekkel együtt összesen közel 280 milliárd forint forráshoz jutnak hozzá a gazdálkodók az év végéig. A vonatkozó AM rendelet szerint először az alaptámogatás, az újraelosztó támogatás, a termeléshez kötött támogatások (anyajuh, hízott bika, tejhasznú tehén, extenzív gyümölcs, intenzív gyümölcs), valamint a későbbiekben a vidékfejlesztési támogatások közül az agrár-környezetgazdálkodás (AKG) és

ökológiai gazdálkodás (ÖKO) esetében lesz előlegfizetés. A 2023-ban bevezetett Agro-ökológiai Program (AÖP) keretében igényelhető támogatásokra a KAP szabályrendszere miatt nem lehet előleget fizetni. Az eddigiekhez hasonlóan a fiatal gazda támogatásokra sem fizetnek előleget.

A KAP Stratégia Tervben a közvetlen támogatások euróban meghatározott összegeit minden évben az Európai Központi Bank (EKB) szeptember utolsó munkanapján közzétett középárfolyama alapján számítják át forintra. Ez az idén 389,5 forint/euró. Az európai uniós szabályok szerint a teljes támogatásnak legfeljebb 70 százaléka fizethető ki előlegként. A feltételeesség előírásainak való megfelelés esetén, minden 1 hektár terület feletti gazdálkodó részesül most alaptámogatásban, ennek előlege maximum 37.900 forint lehet hektáronként. Az újraelosztó támogatás keretében a kis- és a közepes, 1.200 hektár alatti gazdaságok 150 hektárig többlettámogatást kapnak: az első 10 hektár után hektáronként legfeljebb 22.400 forint, további 140 hektárra pedig maximum 12.300 forint előleg fizethető. A termeléshez kötött, célzott ágazati támogatásra jogosultak közül a tejhasznú tehén-, a hízott bika- és az anyajuh-tartással, az extenzív- és intenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó gazdálkodók számíthat még előlegre.

AZ ALAPÍTVÁNY 12 TEHETSÉGES MAGYAR FIATALT TÁMOGATOTT A „MAGYAROK KENYERE A JÖVŐÉRT” ÖSZTÖNDÍJPROGRAM KERETEIN BELÜL

A Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ) által létrehozott Magyarok Kenyere Alapítvány 2011-ben indította útjára a Magyarok Kenyere Programot, amely a Kárpát-medencei

gazdatársadalom segítő szándékú összefogásának gondolatából napjainkra az egyik legjelentősebb, legszélesebb tömegeket megmozgató, nemzeti szintű karitatív kezdeményezéssé fejlődött. A MAGOSZ, mint a Magyarok Kenyere Alapítvány alapítója és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) 2023 februárjában indította el a „Magyarok Kenyere a jövőért” kezdeményezést. Annak célja a kárpát-medencei magyar agrárium jövőjének megalapozása, a felnövekvő nemzedék szakmai fejlődésének segítése, amely a magyar agrárium megújításának is alapvető feltétele. A „Magyarok Kenyere a jövőért” kezdeményezés - elsősorban a fiatal gazdálkodókra összpontosítva - 2023 nyarán meghirdetett ösztöndíj-programmal támogatta a biztonságos élelmiszertermeléshez, a zöld és környezetvédelmi szempontokat hatékonyan érvényesítő fenntartható gazdálkodáshoz szükséges tudás megszerzését. Ennek keretében 2023. október végén 12 kárpát-medencei (kiemelten kárpátaljai) tehetséges magyar fiatal részesült tanulmányait és gazdálkodásukat segítő, fejenként 500.000 forintos ösztöndíjban. Az AVHGA hosszabb távon is kiemelt feladatának tekinti, hogy a társadalmi felelősségvállalás szempontjaira tekintettel, anyagilag is támogassa a fiatalok tanulmányait, gazdálkodását és szakmai fejlődését.

Fotó: Lévai Zsolt, NAK